GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Podmirite odmah pretplatu, inače obustavićemo šiljanje lista onima koji žele primati, čitati i ne plaćati.

Narodna Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
IZLAZI SVAKI PETAK
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban br. 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1,50
MJESEČNO D 5 - UNAPRED.
INOZEMSTVO TROMJES. D. 25.—

GODINA I | ŠIBENIK, PETAK 1 SEPTEMBRA 1933 | BROJ 27

Kako je naša „Krka" reprezentirala Jugoslaviju na evropskim šampionatima u Budimpešti

Nevezani razgovor sa gosp. Prof. Zlataperom.

Opći utisak

Naročiti interes vladao je na ovogodišnjem veslačkom prvenstvu u Pešti za raprezentanta Jugoslavije u osmercu! Svi su bili znatiželjni da vide na djelu klub koji je lanjskog evropskog prvaka uvjerljivo pobjedio na nacionalnom prvenstvu. Već kod prvog nastupa pokazao je „Krkin" osmerac uz mnoge odlike savršenog veslanja — još i jednu naročitu, a to je silnu energiju i volju za pobjedom kakovu nijedna druga momčad nema. Radi toga odman je osmerac naše »Krke« proglašen za velikog favorita uz Talijane, koji su svoje velike sposobnosti mnogo puta pokazali na šampionatima. Talijani se nijesu lagodno osjećali promatrajući naše na treningu, a naši su bili svjesni svojih sposobnosti i nijesu se nimalo bojali svjetskog majstora „Livorna"!

Pred prvenstvom

Nema sumnje da je ovogodišnji osmerac »Krke« bio najbolje spreman, ali baš ove godine veslaše u Pešti još drugih 10 osmeraca od kojih više od polovice pretstavljaju upravo visoku evropsku klasu. Radi tako brojne i odlične konkurencije vladao je u prestolnici Mađarske silan interes za šampionate. Štampa je svakodnevno o njima pisala, a osmerac Jugoslavije bio je uz Italiju sigurni finalista i favorit za najveći naslov evropskog prvaka.

Šta je bilo prvog dana?

U prvom susretu sa Italijom — prvog dana prednatjecanja — pokazao je »Krkin« osmerac sve svoje najbolje sposobnosti — odličan zaveslaj — neviđenu izdržljivost — i sjajan finale! Nije zato ni čudo što je od mnogobrojne publike na cilju bio upravo frenetično pozdravljen pri povratku u hangar nakon borbe sa Talijanima.

Borba sa talijanskim osmercem bila je gotovo nadčovječanska — jer su Talijani bili u boljoj situaciji i to iz više razloga. Bili su svi odmoreni, a iz našeg osmerca veslala su četiri veslača istoga dana u četvrcu gdje su imali ogorčenu borbu sa izvrsnim Dancima. Talijani su imali startni kraj u sredini rijeke a naši uz obalu što znači da su Talijani imali u korist puno više struje. Dodajte k tomu jedan maler (jedan naš veslač veslao je gotovo cijelu prugu sa odvezanom nogom) pa poraz sa strane Talijana u vremenu od jedne sekunde — ne pretstavlja uopće poraz — nego zapravo veliku pobjedu nad najboljom momčadi Evrope — moralnu pobjedu — koja iz spomenutih razloga nikako nije mogla da se i ostvari.

Kakve ste nade imali za drugi dan

Naša momčad svijesna situacije u kojoj se je našla nije se nimalo deprimirala porazom sa strane Talijana. Dapače su šanse za finalne borbe još i više narasle u našu korist. Ali trebalo je drugog dana prednatjecanja opet u borbu; trebalo je potući drugih pet izvrsnih nacija i kvalificirati se za finale. Holandija, Belgija, Španija, Češka i Poljska bile su od našeg osmerca u subotu glatko potučene. Bilo je naravno i tu borbe — dapače su Holandezi bili i vrlo opasni, a Česi su na pola pruge vodili za cijelu dužinu! Naravno, u finalu nije bilo moguće pobjediti Jugoslaviju i dok su naši momci toga dana stajali u čamcu svi uspravni nakon borbe — bilo je interesantno pogledati na druge čamce! Slika je bila naročito interesantna! Gotovo svi veslači svih drugih osmeraca formalno su popadali u čamac bez svijesti kao žrtve velike jakosti naših veslača. Naravno da je pobjeda našeg osmerca bila za čudo možda — sasma lijepo pozdravljena od cijele publike.

Finale

Dan finala! Na startu poredali se osmerci Švicarske, Italije, Mađarske, Francuske i Jugoslavije. Favoriti naravno Talijani i naši! O Mađarima nitko ne vodi računa momentano. Ali zato su oni svratili pozornost na sebe pozornost time što su dva puta na startu pobjegli prije znaka suca! Zato su naravno bili vraćeni. Prerani polazak mogao im se je sprječitii, ali se nije moglo sprječiti, da ih vojnici ne odgurnu a da ostale lađe zadrže — naravno za jedan hip, ali i jedan hip u veslanju znači mnogo! K tomu — pukim slučajem ili pravim čudom dobili su i u osmercu Mađari najbolje mjesto na startu — sredinu rijeke gdje je struja najveća. To je jedna prednost mjesta u sredini. Druga je prednost tog mjesta, što sa ostalih mjesta a naročito broja jedan i pet koji su uz obalu želi li se stići na cilj u najkraćem pravcu mora se doći u sredinu rijeke odakle je — radi položaja mjesta — jedino moguće u ravnom pravcu stići na cilj. Na mjestima uz obalu mora se voziti u jednoj velikoj krivulji pa je naravno i pruga dulja. U takvom su dakle položaju bili naši prema Mađarima. Uza sve to zaostali su samo za jednu dužinu, a bili bi sigurno drugi na cilju da se nijesu sudarili baš pred ciljem sa Francuzima. Dodajte k svemu tomu prilično umornost naših veslača od utakmice od petka i subote — dok su u subotu svi nedjeljni finaliste osmerca počivali — pa se sigurno nitko neće čuditi trećem mjestu koje je „Krka" postigla, nego će s njime biti i prezadovoljan. Da vam je moći još pročitati što sve mađarske novine pišu o našem osmercu — bili biste isto toliko zadovoljni kao da je »Krka« osvojila prvenstvo Evrope, za koje je po svojoj snagi ove godine bila najpozvanija.

Socijalno staranje u Jugoslaviji

Sistem socijalne zaštite i osiguranja radnika u Jugoslaviji počeo je da se izrađuje odmah poslije rata. Socijalna politika još u prvim danima državnoga izgrađivanja dobila je veliku važnost, koja se stalno uvećavala. Ratifikacijom velikog broja međunarodnih konvencija, čije je ratifikovanje kod drugih privredno naprednijih zemalja nailazilo na smetnje i bivalo odlagano, Jugoslavija je ušla u red zemalja svijesnih o ogromnom značaju socijalne zaštite i obezbjeđenja radnika i voljnih da na tome polju doprinesu primjerne žrtve. Stoga nije na odmet baciti letimičan pogled na rad na ovome polju. Ne treba zaboraviti da se sistem socijalne zaštite i osiguranja radnika u našoj zemlji stalno izgrađuje i upotpunjuje.

Za zaštitu radnika stvorene su naročite inspekcije rada, koje preko svojih organa redovno vrše pregled preduzeća i time doprinose poboljšanju higijenskih i radnih uslova. Značaj inspekcija rada najbolje se može prosuditi po tome što one godišnje izvrše pregled po pet, a često i šest do sedam hiljada preduzeća. Broj radnika obuhvaćenih ovim pregledom dostiže 200.000. Ovi radnici ovih preduzeća potpadaju pod osiguranje za slučaj nesreće. Od kolike je koristi djelatnost inspekcija rada pokazuje i činjenica što broj konstatovanih neispravnosti iz godine u godinu stalno opada. Dok je 1923 godine utvrđeno 16.055 raznih neispravnosti, dotle je ova cifra u 1929 svedena na 5 705. Od 1923 godine broj utvrđenih neispravnosti nalazi se stalno u opadanju. Danas iznosi jedva četvrtinu prema stanju u 1923 god. To je dokaz poboljšanja svih uslova rada u industrijskoj i zanatskoj radinosti. To se svakako moralo povoljno ogledati s jedne strane na produktivitetu, a s druge strane i na kvalitetu rada.

Osim ovoga, postoje inspektori nadležni za pregled parnih kotlova. Oni godišnje pregledaju oko 4.000 kotlova, vršeći opite unutrašnje i spoljne revizije. Na osnovu nađenog stanja oni mogu obustaviti i zabraniti dalji rad. Nadležni su također i u pogledu osoblja koje upravlja kotlovima. I njihov rad koristi mnogo zaštiti radnika, jer je broj eksplozija neznatan (u 1929 svega tri).

Radnički pokreti, u vezi sa traženjem povišice, od 1923 god. nalaze se stalno u opadanju. U 1929 bilo ih je jedva deset. Karakteristično je da je u ovim godinama kod većine ovih pokreta postizavan djelomičan ili potpun uspjeh. U vezi s tim opadao je i broj štrajkova. Time se ujedno smanjivao i gubitak za nacionalnu privredu.

Za posredovanje rada postoje naročite ustanove pod imenom berze rada. Njih ima šest na čelu sa centralnim odborom za posredovanje rada. Na njima se vrši registrovanje nezaposlenih, posredovanje uposlenja i dijeljenje nezaposleničke pomoći. Godišnji budžet berze rada iznosio je 1929 god. 10.172.000 dinara. Stanje njihovih rezervnih fondova bilježilo je preko 12.000.000 dinara. U 1929 na javnim berzama rada prijavilo se nezaposlenih 188.233, dok je potrošnja radne snage bila 69.594. a posredovanje je izvršeno za 41.617.

Osiguranje radnika ima također više

institucija. Najvažnija i najveća je ste središnji ured a zatim privatno društvene blagajne, koje stoje, također, pod središnjim uredom. Ove blagajne, kojih ima tri, nadležne su u glavnome za trgovačke, bankarske i industriske namještenike. Broj osiguranih članova kod središnjeg ureda i privatno društvenih blagajna kreće se od 500 do 600 hiljada. Godišnji rashod na razne pomoći iznosi preko 300 miliona dinara. Za liječenje svojih članova ured je u 1929 godini raspolagao sa 120 ustanova i to: 106 ambulanata, sedam bolnica, tri oporavilišta, jednim banjskim lječilištem, dva sanatorijoma i jednim obdaništem. Broj ovih ustanova danas je još veći, a u glavnom svesu bolje snabdjevene i organizovane. Broj invalida porodica i djece pomrlih članova, koji uživaju rentu od osiguranja, iznosi nekoliko hiljada, a visina godišnje rente preko 20 miliona.

Rudarski radnici i osoblje imaju svoje posebno osiguranje. Broj osiguranih u 1929 bio je 53.833. Broj penzionera i penzionerki sa djecom u 1929 god. iznosio je 8.452. I bratimske blagajne, kojih ima pet sa sjedištima u rudarskim centrima, imaju svoje posebne ambulante, 16 bolnica sa 308 kreveta. Godišnji bilans prihoda ovih ustanova ide na 50 miliona dinara.

Za osiguranje državnog saobraćajnog osoblja postoji pet bolesničkih fondova, koji se nalaze pri željezničkim direkcijama. Broj osiguranika iznosi oko 35.000, a njihovi porodični članovi oko 30.000. U Sloveniji i Dalmaciji postoji specijalan zavod za osiguranje namještenika. U 1929 ovaj je zavod imao 9.004 osiguranika.

Kod svih ustanova za osiguranje broj zainteresovanih osiguranika prelazi 600.000. Ako se ovima dodaju i članovi njihovih porodica, koji također uživaju blagodati socijalnog osiguranja, onda bi se cifra zainteresovanih u ovoj važnoj grani društvenoga staranja popela na skoro milion i po, a to je nešto više od 10 po sto sveg stanovništva Jugoslavije u 1932 g. Ovaj procenat najbolje svjedoči o velikom napretku, koji je učinjen na ovom polju. Ali, kao što smo naglasili, sistem socijalne zaštite i osiguranja u Jugoslaviji nije još izgrađen u potpunosti, još se uvijek nalazi u razrađivanju i upotpunjavanju.

Z. G.

IVO OSTOJIĆ, aps. phil.

STARI I NOVI ŠIBENIK s urbanističkog gledišta

(nastavak)

Sama motivacija čuvanja cjelovitosti starog dijela grada nekom sentimentalnošću i romantičnim osjećajima za prošlost bio bi slaba argumenat za tu našu tezu. Njm treba potkrijepiti drugim argumentima, u prvom redu umjetničkim.

Šibenik je oko g. 1840 imao nešto više od 5000 stanovnika. Znači, da se tadašnji njegov opseg nekako poklapao sa današnjim starim dijelom grada. Od tada se dalje razvijaju njegova predgrađa čiji je ukupni broj stanovnika bio g. 1931 oko 9000. Znači, da se Šibenik razvio zapravo samo na teritoriju današnje Varoši i da je njegov stari dio netaknuto sačuvan. Tako je nekako i bilo sve do poslije rata, kada se je započelo restauriranjem nekih starih kuća, čak njihovim rušenjem i podizanjem na njihovo mjesto „modernih“ zgrada. Dok su se sve gotovo nove zgrade prije podizale na tom teritoriju Varoši i time sačuvali gotovo netaknuto karakter starog Šibenika ili barem u njegovom najvrijednijem dijelu, u najnovije vrijeme vidimo baš na takovu jednom mjestu, da je srušena stara zgrada i na njezino mjesto podignuta nova „moderna“.

—:—

Da budemo svijesni težine takova barbarstva, mora nam u prvom redu biti jasna sama umjetnička vrijednost starog grada. U prvi nam se mah čini Šibenik nelogičnom zbrkom kuća, ulica većih i sitnih trgova. Analizirajući, uvjerili bi se o logičnosti naoko najvećeg nereda u njegovom planu. Najprije moramo se zaustaviti na spoljašnost Šibenika. Prvi dojam je onaj o njegovom položaju. Šibenik se diže na obroncima brežuljka sv. Ane, što mu daje amfiteatralni izgled i zato se već izdaleka snažno ističe. Sa tvrđavom pravi trokut (piramidu), a sama tvrđava kao važna građevina je ona točka, gdje se pogled smiruje. Tako Šibenik već iz daleka pravi ugodan dojam, budući da je vrlo jasna njegova struktura oku stranca, koji u prvom redu s mora dolazi. Ovo je od vrlo velikog značenja, jer nema ništa ugodnijeg čovjeku nego jasnoća, a pogotovo turisti, koji za odmor i razonodu putuje. Drugo što upada u oči onome, koji se približava gradu je boja. A ta je ovdje siva. Krš je siv, kamene zgrade su sive, ploče ulica su sivi. Harmonija kamena i sive boje uz nenametljivost crvene izblijedjele boje krovova. Dojam je cjelovit i svaka je druga boja upravo nasilje nad ovim mirom i skladom. Prvi je dojam onaj slike. Tu smo pasivni, jer mirujući gledamo grad, što se pred nama pruža. Ali čim smo zašli u grad mi se krećemo, znači aktivni smo. Grad možemo upoznati samo kretajući se njegovim ulicama, znači, *grad proživljujemo kretajući se.* Obilazeći ulice starog Šibenika opet susrećemo kamen i sivu boju, boju uskih ulica. Same zgrade sagrađene su iz tesana kamena i zidne plohe nijesu pokrite žbukom. Tako one crte kamenog pločnika, što se okomito sjeku, nastavljaju na zidovima kuća i tvore s njima savršeni sklad (ovakove je ulice skroz poprijeko asfaltrati). Budući da je Šibenik na brežuljku, to su sve njegove ulice strme i radi toga vrlo slikovite. Tijek linija ulica prekidaju često stube, što spriječava monotonost. Tu monotonost tijeka linija prekidaju i same zgrade, što vrlo često izlaze van iz reda nametljivo gurajući se napred. Kako su ulice vrlo uske to je teško promatrati iz kuća u tim ulicama ono, što se na ulici događa. Pa kao što ljudi, kada se postave u red, da vide neki mimohod, neprestano guraju napred i ispadaju iz reda, iz istog uzroka i ove kuće izlaze iz reda. Sa prozora, što su na ovoj strani kuće, što je okomita na ulicu sada imamo lijepi pogled na čitavu ulicu. To je princip vidika. Ovaj princip vidika stvorio je i druge važne građevne forme. Tako prozore, što su koso u zid građeni (n. pr. na crkvi sv. Lovre do ulice) ili prozore sa staklenim sanducima, što strše izvan zida, tako da možemo i uz zatvoreni prozor gledati desno, lijevo i ravno dolje na ulicu. Takovih prozora ima mnogo u Šibeniku, a treba istaknuti, da ih ne nalazimo nigdje u Varošu, jer su ulice prostranije i prema tome su nepotrebni. Same zgrade su skladne i otmjene, mnoge sa bogato plastično ukrašenim portalima i prozorima ponajviše u gotskom i renesansnom stilu. Javne zgrade, u prvom redu crkve, povećavaju u velikoj mjeri taj dojam umjetničke jedinstvenosti i prave raskoši u umjetničkom osjećanju. Budući da je u starim gradovima plan grada uvjetovan strateškim obzirima u prvom redu, to su ulice uske. Grad je bio opasan zidom i u opsegu, što ga je zid obuhvatao trebalo je što više ljudi smjestiti i prema tome što više kuća. Zato je za ulice ostajao mali prostor. Treba još istaknuti, da su sve kuće dvo, trokatnice i više, a prizemnica uopće nema. U jednoj ulici visina kuća u glavnom je jedna i nigdje nema kontrasta, da bi uz nisku zgradu odmah bila visoka. Mnoge su kuće spojene s onom nasuprot ulice mostom nad kojim se onda diže dio zgrade. Tako dobivamo na ulicama svodove, što je od zamjernog efekta. Kako vidimo čitav stari dio grada je zasvim usklađen i svagdje je kamen vremenom više ili manje patiniran, stil zgrada prelazeći iz gotskog u renesansni gotovo neprimjetno, bogati portali i prozori, balkoni, svodovi, ulice, stube, sa stubama sve je jedna cjelina i savršeno usklađeno. Sav je ovaj sklad potpuno uništen u mnogim djelovima pogotovo oko crkve sv. Ivana kućom g. A. Maričića, g. Kalika, i drugim restauriranim (što je manja ipak pogrješka). Čuditi se treba pregrađivanju zgrade samostana sv. Lovre, jer bi se barem svećenici trebali čuvati takovih pogriješaka. Pogotovo znači krajnje nerazumijevanje, kada se takove zgrade bojadišu i to u ružičastoj boji, kao ona kod crkve sv. Duha i druge.

(slijedi)

UDRUŽENJE TRGOVACA ZA SREZ ŠIBENIK U ŠIBENIKU

Na zahtjev Trgovinsko Industrijske Komore u Splitu glede zakona o radnjama od 5 II 1931, uprava udruženja trgovaca istaknula je i dostavila je pismeno 29 augusta slijedeće primjedbe:

1) §. 7. morao bi se revidirati i glasiti, da i strani državljani uživaju pravo po ovom zakonu samo onda, ako postoji reciprocitet između naše države i one države, kojoj dotični inozemac pripada, te da se u pogledu stranih državljana bez reciprociteta nemože činiti nikakova iznimka,

2) §§. 12. i 13. morali bi biti stilizirani tako, da se precizno navedu sva ona kažnjiva djela, radi kojih će se — ako su pravomoćnom presudom redovitog suda dokazana — nesamo moći nego i morati oduzimati pravo na vođenje radnje u smislu ovoga zakona, a iznimke nebi smjelo biti za nikoga, jer se svakim davanjem prava na iznimke istodobno daje i mogućnost protekcionizma,

3) §. 19. izmjeniti tako, da imaoci zanatlijskog obrta i obrta za koji nije potreban dokaz posebne spreme mogu dobiti trgovinsko ovlaštenje samo za onu struku, koja je srodna njihovoj zanatskoj struci, kao na primjer kovač i mehaničar može dobiti ovlaštenje za trgovinu gvožđarijom uopće, a drvodjelac da može dobiti ovlaštenje za trgovinu pokućstvom, jer oni te artikele poznaju i u svojoj zanatskoj radnji kao svoje prerađevine prodaju. Revidirati I. stav istog paragrafa 19. tako, da dovršena 4 razreda građanske, srednje ili njoj jednake stručne škole te 2 god. trgovačke škole nadomještavaju naučni rok za sve četiri godine naučnog uposlenja u trgovini. Promjeniti odredbu istog paragrafa 19. tako, da trajanje učenja u trgovinskoj radnji bude prilagođeno smislu §. 263. istoga zakona,

4) §. 23. imao bi dobiti još točku 89., koja bi glasila: »Zanatskim radnjama smatraju se sve one radnje proizvodnje, koje po svom uskom opsegu nemaju industrijski značaj, a za koje se u smislu ovog zakona traži stručna sprema proizvađača,

5) U §. 32. moralo bi se točno naznačiti industrijske (tvorničke) radnje prema visini pogonske snage, broju uposlenog osoblja, količini proizvedenih artikala ili po visini godišnjeg bruttoprometa i sa time povući preciznu granicu između industrijskih i zanatskih proizvodnih radnja,

6) §. 75. morao bi sadržavati uslove pod kojima će se davati dozvola rada otpremnicima brodova bez čekanja na izdanje predmetnog pravilnika sa strane Ministarstva trgovine,

7) §. 132. podvrći reviziji i u njemu odrediti, da industrijska preduzeća mogu prodavati svoje proizvode samo sa

sjedišta svoje radnje i da nemaju pravo otvarati prodavaonice za maloprodaju svojih artikala, e da se time spriječi poplavljivanje gradova i sela sa fabričkim maloprodajama, jer se sa ovim sada prakticiranim postupkom prema konstataciji skoro svih trgovačkih udruženja isključuje u svemu svijetu postojeće posredovanje trgovačkog staleža između industrijskog producenta i između konzumenta, a time se ugrožava opstanak legalne trgovine i konačno bi poslijedice svega toga morali snositi samo potrošački staleži.

8) §. 150. glasi, da se maksimalne cijene za neophodno potrebite živežne namirnice mogu propisati samo u maloprodaji, a to nije u redu, jer maksimalne cijene nemogu se bez povrede općeg pravnog trgovinskog principa odrediti samo za maloprodaju, a veleprodaji ostaviti punu slobodu u određivanju cijena svojim trgovinskim predmetima. Prema tomu imao bi ovaj §. 150. glasiti, da se cjenovnici za najnužnije životne namire mogu propisati ali najprije u veleprodaji, a zatim i u maloprodaji, koja je ovisna o veleprodaji.

9) Imala bi se VII. glava ovog zakona sa svim §§. 176.—186. eliminirati i mjesto ovih paragrafa donijeti jedan novi paragraf, sa kojim se zabranjuje svaka ambulantna trgovina, jer takova trgovina bez stalnog poslovnog mjesta ne donaša nikakove koristi ni potrošačkim staležima ni samim ambulantnim trgovcima, a o zbilino ugrožava legalnu stalnu trgovinu.

10) §. 281. imao bi se revidirati i promjeniti tako, da unj dođe odredba, da se svaki trgovački pomoćnik poslije četiri godine ukupnog uposlenja u trgovačkoj radnji mora podvrći stručnim ispitima pred komisijom, koja ga prema rezultatu ispita proglasuje sposobnim ili nesposobnim za samostalan trgovački rad. Ovi ispiti imali bi se polagati onako, kako zanatlijski naraštaj polaže majstorske ispite u smislu §. 312. ovoga zakona

11) Da se podvrgne reviziji §. 384. tako, da odredba stava (2) istog paragrafa u pogledu socijalnog osiguranja bude važila i za trgovačka udruženja, jer sada važi samo za udruženja zanatlija.

12) Da se o zakon uvede dužnost osnivanja saveza trgovačkih udruženja na pojedinim područjima trgovačkih komora.

Od uprave udruženja trgovaca, potpisani su: Pretsjednik J. Žaja i tajnik u z. Š. Antić.

JADRANSKA PLOVIDBA PRIREĐUJE 3 SEPTEMBRA parobrodom Rab u 5.30 sati ujutro IZLET ZA

BIŠEVO

U VISU zaustavit će se 3 sata radi objeda i kupanje.

U HVAR dolazak u 16.15 odl. u 20

CIJENA Din 50.- u koju je ura čunata taksa i najam lađe za prevoz izletnika u Špilju.

Na brodu se može dobiti hrana i to: 1) za objed: juha, teletina i piletina pečena sa dvije šalše, kruh i vino, voće, crna kava din. 23.-

2) za večeru se dobije tri različite vrsti jela sa primjesam, vino, voće, i crna kava uz cijenu također din. 23.

VASO ČOK - ŠIBENIK

Industrija svijeća na električni pogon.

Zastupstvo mineralnih voda Rogaška Slatina.

Skladište papira Zagrebačke dioničke tvornice papira Zagreb.

Skladište anilinskih boja Vilim Brauns, tvornica boja, Celje.

Trgovina kuhinjskog posuđa, staklarije, stakla za prozore i okvira.

JOSIP JADRONJA - Sibenik

Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica

Poveljeni Trgovački - Pomorski Mešetar. Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped. Jadronja Telef. broj 3 i broj 27

Komision, skladištai zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

ZVONJAVA

Tuže nam se mnogi građani da ih nesnosna zvonjava toliko uznemiruje da su primorani baš izjutra rano ustajati i tako oštećivati odmor.

Poznato je, da u svakom kulturnom gradu noćni mir traje od 10 sati na večer do 6 sati izjutra i kroz to vrijeme imaju da prestanu na otvorenome sve svirke, glasna radioprimanja, uličnе pjesme pa dakako i zvona. Prekršitelji se strogo kažnjavaju. Međutim to kulturno pravilo u našem gradu nije poznato, ili ako je poznato onda ga se ni jedan dio građanstva ne drži. Za vrijeme ljetne sezone kada nesnosna vrućina primorava svakog zdravog čovjeka da spava sa otvorenim prozorima i kada, što je svakom vrlo dobro poznato, ugodan san nastupa istom u zoru, moralo bi se voditi više obzira o pravima građana na noćni mir i time ih pošteditи od onog neugodnog noćnog programa koji se uz male intervale ponavlja svaki dan.

Sat zvonjenja nije određen zakonom već je to stvar proizvoljna i većinom je posljedica navike zvonara i strpljivosti građana.

U drugim mjestima se zvona izjutra ne oglasuju prije 6 sati, dok je u Šibeniku to prepušteno volji zvonara i nagonu drske dječurlije koja se objesi o konop i tako neodgovorno praktikuje svoje prkosne sklonosti. Dešava se da se takovim zvonjenjem ne remeti samo noćni mir već se time pravi atentat i na nerve građana, koji i po danu trebaju tišine naročito u blizini ureda i škola. *Često se zbog kojeg neznatnog razloga čitave satove potežu zvona* tako da obližnje škole moraju prekinuti obuku, jer je od zaglušnog klapanja uopće nemoguć školski rad.

Ako se želi glasom zvona uveličati uzrok zbog kojega se zvoni onda se to na naš grad uz neznatne izuzetke ne može odnositi. Kad pak mjesto onog vječitog neugodnog *klapanja neakordanih i prepuklih* zvona, zrakom odzvanja duboki i ugodni akord svetog glasa čovjek bi još radi estetskog užitka mogao dopustiti da se glas takovih zvona makar i čitave satove razlijeva našim gradom.

Veslački šampionat u Budimpešti

Nadčovječna izdržljivost jugoslovenskog osmerca — 8800 metara za 23 min. 27 sek. i 8/10!

Jugoslovenski osmerac postavio u izdržljivosti i vremenu svjetski rekord!

TABELARNI PRIKAZ

postignutih finalnih uspjeha na 34 evropejskom šampionatu 27 VIII 1933 u Budimpešti

Plasman	Nacije	Kategorije čamaca: četverac sa korm.	dvojac bez korm.	Skiff	dvojac sa korm.	četverac bez korm.	duble-scull	osmerac	Ukupno					Bodovi	Opaska
		postignuta mjesta													
1	Mađarska	—	I	IV	I	III	III	I	3/I	-/II	2 III	1 IV	-/V	3	Coup Glandar
2	Italija	I	V	III	—	V	II	II	1	2	1	—	2	1	
3	Danska	II	—	V	—	I	—	—	1	1	—	—	1	1	
4	Poljska	—	—	I	II	—	IV	—	1	1	—	1	—	½	
5	Francuska	—	—	—	III	—	I	IV	1	—	1	1	—	½	
6	Švicarska	—	II	II	—	IV	—	V	—	2	—	1	1	—	
7	Holandija	—	III	—	—	II	—	—	—	1	1	—	—	—	
8	**Jugoslavija**	—	IV	—	—	—	V	III	—	—	1	1	1	—	
9	Čehoslovačka	III	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
10	Belgija	**Ispali u izlučnim i semifinalnim utakmicama.**													
11	Španija														
12	Rumunjska														

Može nikada prije jugoslovenska veslačka raprezentacija nije naišla na onako jaku konkurenciju kao ove godine na 34. evropejskom šampionatu u Budimpešti. Momci naše raprezentacije imali su doduše u svim kategorijama čamaca, u kojima su nastupili, jake i vrlo spremne konkurente, ali onu borbu koju su i držali veslači našeg osmerca skrajnjim samopriegorom, rekordnom izdržljivošću, elanom, ljubavlju prema domovini, gradu i klubu najobjektivnije i najskromnije mora se nazvati junaštvom!

Volja za pobjedom, dotično očuvanjem titule evropskog šampiona dala im je toliko snage, da su se za prestiž svoje nacije — uz lošu sreću — s velikim uspjehom borili pod okolnostima koje se jedva dadu pojmiti a kamoli proživjeti i svladati.

Kad se zna, da su Mađari, Talijani, Francuzi i Švicari u trci osmeraca prevalili 4400 metara (2200 u predtjecanju i 2200 u finalu), a Jugosloveni 8800! (ista momčad u četvercu 2200 pak u osmercu tri nastupa po 2200) tad se koliko iz sportskih toliko i iz čovječanskih osjećaja ne može od njih više tražiti. Oni su dali sve iz sebe, a za to neka im priznanja domaće i strane stampe, priznanja naša te svih obj ktivnih i pravih sportista diljem domovine i inostranstva budu jedina i najveća hvala.

Mant.

Jug. Rad. Šport. Klub „ŠIBENIK“

U srijedu 30 ov. mj. održala se konstituirajuća skupština novoosnovanog Jug. radnič. športskog kluba „Šibenik“.

Već prije osam sati čitaonica Radničke komore bila je dupkom puna mladog radničkog svijeta.

Nešto iza osam sati stigao je gosp. Dr. Šain sa još par uglednijih radničkih ličnosti. Iza toga gosp. A. Ančić uzima riječ i otvara skupštinu. U svom kratkom govoru ističe, kako se kod nas radnički naraštaj gubi po prznim zagušljivim lokalima, izopačuje se i nema poštovanje prama starijima. Baš zato osnivamo naš radnički klub, da se uklonimo stalnom djelovanju raznim nezdravih prostorija a mjesto toga da se u njemu razvijemo i odgajamo, pa mi je vrlo drago da je ovaj naš predmet naišao kod vas na toliko razumijevanje.

T da je pročitao klubska pravila koja su zakonski odobrena. Napokon birana je privremena uprava, sa gosp. Dr. Šainom na čelu kojega su osobitim oduševljenjem pozdravili svi prisutni. Dr. Šain uzima riječ, zahvaljuje na tolikom povjerenju i obećaje što bude do njega da će sve učiniti za procvat radničkog športa u Šibeniku. Tako uz „Osvit“ imamo još jedan nogometni klub, koji će u skoroj budućnosti da časno plasira naš grad na polju nogometnog športa.

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Tijesno

GOSPODINE UREDNIČE!

U „Narodnoj Tribuni" od 18 augusta o.g. br. 25 štampan je članak pod naslovom „Sjednica Društva za saobraćaj putnika", u kome se nažalost konstatuje jedna neistina, u to me, što se izmedju ostalih općina i Općina Tijesno javno kompromituje, da na poziv Društva „Putnik" nije poslala svoje predloge i želje, koji su imali da služe na konferencijama pri izradbi izmjena i dopuna voznih redova, a da se ipak narod iz ovog kraja dnevno tuži na nedostatke ovih.

Za otkloniti eventualne prigovore, koji mogu od ovamošnjeg pučanstva punim pravom nastati, najljepše Vas molim, da u narednom broju lista uvrstite slijedeći ispravak:

Općina Tijesno a ni njeni funkcioneri lično, nijesu do danas bilo kakav cirkular od društva „Putnik" dobili, naročito ne onaj, kojim se poziva Općina, da pri izradbi izmjena i dopuna voznih redova na konferenciji Direkcije Državnih Željeznica u Zagrebu i kod Direkcije Pomorskog Saobraćaja u Splitu, dostavi svoje predloge i želje.

Općina Tijesno ima dosta svojih potreba i želja u saobraćajnom pogledu, pak bi vjerojatno na takav poziv bila iste izrazila.

Uz izraz mog osobitog poštovanja, bilježim se: Bruno F. Gelpi
opć. tajnik

Posjet sreskog načelnika općini Tijesno. U subotu 19 o. m. pos. p. nenadano je stigao u Tijesno sreski načelnik g. Petar Šerović u pratnji g. pol. č. Kneževića. Posjetivši općinu i izvjestivši o stanju i potrebama ovog pučanstva u društvu g. načelnika A. Pasqualina, posjetio je sve mjesne humane ustanove te obašavši mjesto dao puno priznanje napretku i nastojanju mješćana da poboljšaju uvjete života u svakom pravcu. Posjetio je Sokol, Jugoslavenski skup, crkvu sa grobištem dajući osobita priznanja brigu i maru uloženom za poljepšavanje mjesta upućujući se vrhu svega što se je u zadnjim godinama uradilo i postiglo. Buduć iste večeri morao krenuti u Pirovac izrazio je svoje žaljenje, što nije mogao da se upoznade sa našim starim jugoslavenskim borcem g. Lovrom Mazzurom davši mu isporučiti po g. načelniku pozdrav i želju skorog ličnog viđenja.

Istog popodneva u Pirovcu g. sreski načelnik je razgledao mjesto i tom prigodom došao u dodir s narodom, kojem je držao lijepi govor. Narod ga je oduševljeno ispratio i burno aklamirao. U svome govoru g. sreski načelnik je narodu izložio današnje političko stanje u državi, stalan pravac jugoslavenske politike i njezine uspjehe te pozdravio ne samo stare jugoslovenske radnike već i ono silno mnoštvo novih naših ljudi, koji su danas isto tako dragi i mili. Kao poznavatelj starina g. sreski načelnik interesirao se je s razumijevanjem i za povijest Pirovca razgledajući stare zgrade, zidine i varoška vrata te o položaju starih Zlosela za vrijeme turskih navala.

Prenočivši u Tijesnom sutradan u nedjelju 20 o. mj. g. sreski načelnik je došao u Betinu i Murter posjetivši crkve, škole, Sokol i Uljarsku zadrugu. Tom prigodom došao je u dodir s narodom održajući u sokolskoj dvorani Betine topli patriotski govor u prisustvu mnogobrojnog svijeta. U Murteru je isto tako imao prilike da dodje u razgovor s uglednim mješćanima propitujući se za sve ono što ovamošnji narod interesira. Stanje škola nije moglo učiniti dobar dojam, jer su u vrlo nesretnom stanju i ne odgovaraju ni broju školske djece ni primitivnim zahtjevima higijene. Stoga je g. sreski načelnik obećao da će poraditi svim silama za poboljšanje školskih ovih prilika.

Ovaj posjet g. sreskog načelnika je vrlo dobro na ovaj narod djelovao te je u njegovoj osobi doista upoznalo jednog savjesnog i iskrenog ne samo upravnika već i narodnog prijatelja. N.

Biograd

PUČANSTVU SREZA BIOGRADA

Danas, kada su tužne moje oči, što Vas više ne vide, - Vas, kršne Dalmatince: primorce, kotarce i otočane; Danas udaljen od Vas, kada su sa horizonta mog svagdašnjeg pogleda izčezli čarobni vidici prekrasne prirode: ljepote morskog plavetnila, maslinasta ostrvlja, zeleni i cvijećem iz šarani vrtovi, borove šume, čempresne aleje i veseli vinogradi nad čime se ponosno i oholo diže u nebo, od dušmana ogoljeli, ali ponosni Velebit, kao i oštro raznobojno dalmatinsko stijenje, koje je jedino dostojno da se ogleda i kupa u bistrim talasima Jugoslovenskog Jadrana ; — danas, kada se među Vama - starosjediocima Jugoslovenske Dalmacije, koje nitko nije uspio da potisne s Jadrana, uprkos raznih tuđinskih najezda, moj boravak polako i postepeno pretvara u prošlost, u minuli san pun uzbudljivih scena iz Vašeg života i borbe za napredak kao i za konačno ostvarenje jugoslovenske narodne misli, mene srce i savjest goni da Vam kažem, da Vas me je žao bilo ostaviti. Ja sam Vas volio kao što sam volio ljepotu prirode u kojoj ste ponikli i kao što nju ne mogu nikad zaboraviti tako ne mogu ni Vas - vjerujte mi!

Rastao sam se s Vama, jer je tako moralo biti, pošto smo mi političko upravni činovnici dužni da volimo svaki kraj naše velike domovine i da bez roptanja idemo gdje nam se naredi.

Rastavši se s Vama, ja Vam ponova, i ovim putem najsrdačnije zahvaljujem na Vašoj odanosti prema meni i mome radu i ovim putem odajem svoje priznanje i zahvalnost svima onima, koji pripomogoše da moj trud dade za Vašu i opštu korist, nešto pozitivnog rezultata u pravcu ekonomskog i kulturnog napretka Vašega kraja, kako to, putem javnosti, sami V istakoste.

Živili za vječita ljeta!

Nova Gradiška, 22 augusta 1933.

Milan N. Kostić
načelnik sreza

Oklaj

Slaba ljetina. Ljetina je ove godine vrlo slaba. Kukuruzi su zbog suše potpuno propali, a i vinogradi će izdati ako već sada ne padne kiša.

Put g. pretsjednika općine. Pretsjednik opštine g. Krsto Ćorić putuje ovih dana za Split gdje će proboraviti kraće vrijeme.

Novo vrelo u Lukaru. Javljaju iz sela Lukara da su, na mjestu gdje je prije četiri godine naš stručnjak u istraživanju živih voda prof. g. Filipović odredio, našli živu vodu.

Kako saznajemo opštinska uprava se odmah zainteresovala i stvar javila Kr. banskoj upravi i ostalim vlastima. Izgleda da će se vodovod, koji su htjeli sagraditi sa Miljacke, napraviti od ovog izvora.

Stvar je veoma ozbiljna i od najpreče potrebe za naše seljane pa molimo Kr. ban. upravu i druge vlasti da nas pomognu.

U drugom broju našega lista javićemo o ovoj stvari detaljno.

Iz uprave drž. osnovne škole. Na prvi septembra biće sv. misa sa sazivom Duha, a na 2 počinje redovna škola. Misa će biti u crkvi sv. Mihovila u Oklaju u 9 s. Novi učenici upisali su se koncem mjeseca juna i broj je upisanih iznosio 78. Đaka ukupno ima 308 sa četiri odjeljenja.

Na Malu Gospu drži se velika sajam u Lukaru. Toga će dana mjesno Tamb. društvo posebnim autom stići u Lukar i kao po običaju svirače u ugodnoj hladovini grobišta.

Auto braće Ćorića prevoziće toga dana izletnike iz Oklaja. H. K.

Primošten

Sokolska svečanost u Primoštenu
(Velike manifestacije za Kralja i Jugoslaviju)

U nedjelju je sokolsko društvo u Primoštenu održalo vrlo uspjelu javnu priredbu, koja se je pretvorila u veliku manifestaciju za jedinstvo, Kralja i Jugoslaviju.

U 3 s pos. p. zvuci seoske glazbe objavili su svim seljanima da počinje priredba. Brzo se je svrstala velika povorka sokolica sokola i svih seljana, kojima je jedinstvo i jugoslovenstvo duboko zasađeno u grudima.

Zvuci sokolske koračnice i klicanje krenuli su povorku na doček sokolske čete iz zaseoca Stavor i P. D. „Jugoslovenski stražar" iz Siroka, koji je došao sa svojim tamburaškim zborom.

Urečena povorka krenula je u mjesto i zaustavila se na obali, gdje se održao javni nastup čete iz Stavora. Uz sviranje himne i poklika Kralju, Jugoslaviji i sokolu počele su vježbe, koje su nas zadivili svojom spremom i skladnošću kretnja a osobito odvažnim skokovima preko glave. Iza svake tačke svirala je seoska glazba, koja je pratila i sve nastupe.

Nakon vježba nastavila se je narodna veselica u kolu do u samu noć. Kao završetak priredbe, a vrhunac manifestacije, bio je ispraćaj braće i gostiju iz zaselaca. Uz klicanje, sviranje glazbe i tamburaškog zbora održao je prigodnu kratku riječ brat V. Jurin o značenju današnje priredbe, o veličini sokolske i jugoslovenske ideje.

Sumrak se je hvatao; grla su veselo klicala, a zvukovi glazbe, kroz narodne davorije, veličali su Kralja, Jugoslaviju i sokolsku ideju.

Skradin

JE LI ISTINA?

Govori se po našem mjestu, da je u pripremni odbor za veliku svečanost, koja će se održati u Skradinu na Malu Gospu dne 8 septembra, primljen i jedan poznati talijanski fašista. Žalosno je ako ta vijest odgovara istini, a još je žalosnije što se time potvrđuje kolaboracija dvaju tabora, koji otvoreno rade protiv naših narodnih interesa.

Želio bih da taj pripremni odbor dade odgovor na gornje pitanje.

Mješćanin

Knin

S.K. Dinara, Knin — S.K. Uzac-Drvar 6 : 2

U nedjelju 28 o.mj. odigrana je nog. utakmica u Kninu izmedju dvaju gornjih klubova, koji su se ponovo sastali poslje dulјeg vremena, te domaći pobjediše svog starog rivala sa rezultatom 6:2.

Unac je momčad, koja je često puta znala vrlo lijepo zaigrati i odnjeti pobjede, ali ovog puta to od i tih nismo mogli vidjeti. Dinara i Unac ovog puta dali su prosječnu igru, ali se ipak može reći, da su Dinaraši bili za 2/3 igre nadmoćniji. Kod Dinare bolje je radila obrana, dok kod Uuca svi su bili bez većih razlika jednaci. Sudio je g. V. Poduje vrlo dobro. Publike vrlo malo. J. ć.

Pokućstvo
drveno i gvozdeno
Veliki izbor.
Umjerene cijene.
Stj. Karković i Sin
ŠIBENIK

SOKOLSTVO

Izlet Sokola u Krapanj. U nedjelju 27 VIII priredilo je šibensko sokolsko društvo u zajednici sa mandalinskim Sokolom izlet u Krapanj. Parobrod Kozjak je bio prepun izletnika iz Šibenika, Mandaline i Zlarina. Sokolska četa a i cijelo selo Krapanj je svečano iščekalo izletnike. Orila se je pucnja a mužara, a selo je bilo svečano iskićeno. Nakon zajedničke parade po mjestu uslijedila je na obali javna vježba svih kategorija šibenskog i mandalinskog članstva. Seljani su napravili oko vježbališta živi zid i burno su nagrađivali vježbače i vježbačice pljeskom i veselim poklicima. Tad je brat Dr. Poturica pozdravio prisutne srdačnim i iskrenim sokolskim govorom pozivajući ih na složni i čestiti rad za dobro narodne cjeline i države. Narod je klicao Jugoslaviji, Nj. V. Kralju i Prestol. Petru, sve dok parobrod nije daleko odmakao.

Izlet u Tkon. 3 IX priređuje Sokolsko društvo Biograd n/m slet u Tkon, gdje će se svečano razviti barjak đamošnje Sokolske čete. Sve okolne čete i društva najavili su svoj dolazak. Iz okolice šibenske pridružiti će se toj sok. slavi društva Murter, Betina, Tijesno, te Preko, Kali, Zdrelac, Sukošan i ostali sa glazbama. Iz Šibenika će otići naročita delegacija za tu prigodu u Biograd, gdje će se pridružiti ostalim izletnicima.

E da uspjeh bude odlican potrebno bi bilo da Jadranska plovidba svakako stavi **na raspolaganje izletnički parabrod iz Šibenika** koji bi dirao izletnike iz Tijesna Murtera i t.d.

Izlet uTrogir. Dneva 3 IX priređuje Sokolsko društvo Trogir u proslavu 25 godišnjice opstanka sokolsku slavu. Toga dana je u Trogiru urečen slet splitske župe. Sakupiće se veliki svijet i biće osobito narodno i sokolsko slavlje.

Šibenski Sokol sa svojom glazbom pridružiće se izletu Jadranske Plovidbe za Trogir. Odlazak će uslijediti u 12 30 iz Šibenika, a polazak iz Trogira u 7.30. Voziće parobrod Vodice, a u sluč ju jačeg broja izletnika Kosovo. Cijene su: djeca u odori din. 6, odrasli u odori din. 10, članovi u civilu din. 14, nečlanovi din. 20.

GRADSKE VIJESTI

Konferencija ministra g. Dr. Anđelinovića

U nedjelju je stigao u Šibenik ministar g. dr Grga Anđelinović, koji je u salonu hotela „Krka" održao uzu konferenciju sa pristašama Jugoslovenske nacionalne stranke. Prisustvovali su gg. pretsjednik sreskog odbora JNS dr K. Ježina; pretsjednik gradskog odbora JNS prof. Joško Batinica; banski vijećnici dr M. Iljadica i Fr. Grubišić; općinski odbornici M. Bačinić i Tambača. Od građanstva su prisustvovali gg. dr Poturica, dr Grdović, Petar Sunara, Vjekoslav Trinajstić, Dume Sunara, Ivo Juras, Ciril Bogdanović, Ivo Svirčić, Jakov Stegić, Stipe Belamarić i drugi.

Nakon iscrpljivog prikaza opće političke situacije, obratio je g. ministar Anđelinović naročitu pažnju našim prilikama raspravljajući o aktuelnim pitanjima, koja su u vezi sa radom JNS i njezinom akcijom u pravcu pretstojećih općinskih izbora.

Poslije konferencije predao je g. Trinajstić g. dr Anđelinoviću pretstavku potpisanu od 700 šibenskih građana, koji traže da se g. Petar Sunara, koji je svojom revnošću i agilnošću pokazao mnogo shvaćanja i uspjeha u radu oko poboljšanja naših gradskih prilika, a koji je pred nekoliko dana bio razriješen dužnosti općinskog odbornika, opet imenuje na to mjesto.

Popodne istog dana pošao je g. dr Anđelinović u Zlarin, gdje je također održao vrlo uspjeli sastanak sa pristašama svoje stranke.

Početak redovne nastave u gimnaziji u Šibeniku početi će 12 septembra.

Izvršni odbor Jadranske Straže u Splitu zaključio je ugovor sa domaćom tvornicom ribljih konserva „Neptun" d. s. o. j. sa sjedištem u Splitu, po kojem je ova tvornica ovlaštena da može pustiti u promet sardine u kutijama pod oznakom Jadranska straža. Preporučuje se trgovcima i potrošačima da konsumiraju ove sardine, jer će time pomoći našem ribarstvu, našoj industriji i ciljevima same Jadranske straže.

Prigodom krštenja školskog jedrenjaka „Jadran" u Splitu, popust od 75 % na željenicama važi od 2 do 11 septembra uz besplatnu objavu koju treba pribaviti kod mjesnog odbora Jadranske straže.

Kako doznajemo iz pouzdanog izvora zdravstveno se stanje našeg građonačelnika g. M. Karađole poboljšava. Želimo mu što skorije ozdravljenje.

U nedjelju 3 septembra dolaze iz Splita izletnici sa parabrodom „Bakar." U Šibenik stižu oko 9 sati, a u 9.45 odlaze u Skradin i slapove Krke. Ovom prigodom mogu se pridružiti i izletnici iz Šibenika. Povratak iz Skradina u 17.30.

Legitimacije za posjet jesenskog Ljubljanskog Velesajma od 2. do 11. sept. ove god. prodavaju biljetarne putničkih ureda, svi veći novčani zavodi i trgovačke korporacije. Kod kupovanja legitimacije plati se Din 3.-, ostatak Din 27.- nadoplati se na blagajnici uz ulaz na velesajam.

Traži se školovano lice, koje uz srpskohrvatski jezik poznaje još vrlo dobro i njemački. Obratiti se na upravu lista.

Svečani doček veslača „KRKE"

Dne 30 augusta u 8·30 sati ujutro najavljen je dolazak veslača „Krke", koji su na evropskim šampionatima u Budimpešti tako časno zastupali našu državu i naš grad.

Na peronu kolodvora sakupilo se mnoštvo građana, koje je došlo da svojim ljubimcima na vidljiv način izrazi svoju zahvalnost i njihovo muško držanje. Prisutni su u veselom raspoloženju iščekivali dolazak voza, veseleći se da će skoro ugledati i pozdraviti svoje ljubimce. Kad se ukazao voz iz stotine grla zaorišе oduševljeni poklici: „Živila Krka", „Živili naši hrabri veslači", „Živio predsjednik Dr Dominis". Veslači i vodstvo vidljivo razdragani velikom pažnjom, kojom cjelokupno građanstvo prati njihove napore za afirmaciju našeg veslačkog sporta, otpozdravljali su prisutnima.

Na ovako spontanom i oduševljenom doček zahvalio se prisutnima predsjednik g. dr Dominis, prikazavši veslače kao uzore: požrtvovanja, volje i discipline. Napominje priznanje stranih stručnjaka koje su na ovim šampionatima jednoglasno iskazali našim hrabrim momcima. — „Nismo Vam donijeli pobjedu, koju smo mi i vi očekivali, ali mjesto koje je osvojila naša momčad, u tako teškoj konkurenciji i poslije strahovitih napora, kojima je bila izložena, više je nego časno i mi možemo biti ponosni" — završio je svoj govor g. Dr Dominis, burno pozdravljen od sakupljenog mnoštva.

Nakon toga formirala se veličanstvena povorka predvođena šibenskom glazbom i kličući oduševljeno: „Krki" Šibeniku, veslačima i vodstvu, — posipana od građanstva cvijećem, — prošla je gradskim ulicama do garaže Krke gdje se je razišla.

—:—

U večer u Hotel Krka održao se je vrlo animirani banket na kojem sudjelovali su veslači, uprava „krke" i uprava Saveza sa gospođama, raspoloženje trajalo je do kasno u noći.

Unapređenja kod ovdašnje pošte. Kod ovdašnje pošte unapređeni su sljedeći činovnici: Upravni pošte Gazzari Marko u V položajnu grupu; tehničar Barbić Ksaver u VI grupu; p. t. činovnici Grandić Gašpar i Tratnik Lavoslav u VII grupu i praktični tehn. Levaj Josip u VIII grupu.

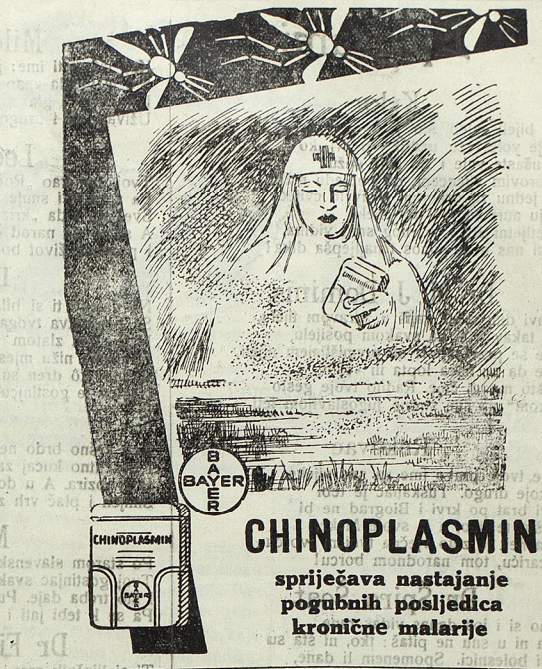
Upis djaka na Državnoj dvorazrednoj trgovačkoj školi u Šibeniku. Upis pri Državnoj dvorazrednoj trgovačkoj školi u Šibeniku vršiće se za školsku god. 1933-34 dne 1, 2 i 3 septembra u Direkciji škole od 9-11 sati.

U prvi razred primaju se oni učenici-ce, koji su svršili četiri razreda srednje škole s nižim tečajnim ispitom ili četiri razreda Državne građanske škole sa završnim ispitom i nemaju više od 17 godina.

Direkcija Državne trgov. šk.

Vjenčanje. Jučer se vjenčala dražesna gđica Zvijezda Bumber sa gosp. Gojkom Pecelj. Bilo im sretno!

Izgubljeno je pred par dana od kafane Krke do stana jedno zlatno nalivpero. Radeći se o miloj uspomeni umoljava se pošteni nalaznik da ga preda upravi lista, gdje će dobiti ljepu nagradu.

Zast. Jugefa k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas registr. pod br. 9482 od 31. V. 33.

Iz udruženja obrtnika. 24-8 sekcija mesara, kobasičara i crevara održala je svoj skupni sastanak, na kojem je za pročelnika izabran g. Kalik A., zamjenik g. Grubišić J., posl. odbor gg. Grubišić C., Baica T., Stošić A.

25-8 održala je sekcija bačvara i brodograditelja svoj skupni sastanak. Pročelnik Belamarić A., zamj. Kužina S., posl. odbor Kužina N., Aleksić V. Toric J.

26-8 održala je sekcija kovačā, potkivača, mehaničara, limara urara i el. instalateura svoj skupni sastanak. Pročelnik Belamarić V. kovački majstor, zamjenik Ronac S., posl. odbor Marinović V. mehaničar, Sizgoreo Z. urar, Belamarić J. elektr. inst.

28-8 održala je sekcija zidara i bojadisara svoj skupni sastanak. Pročelnik Šore Duje, zamjenik Bumber Ive, posl. odbor Gojanović Špiro, Ilijaš Joso, Triska Ivan bojad. majstor.

29-8 održala je sekcija stolara, tapetara i kolara svoj skupni sastanak. Pročelnik Stegić J., zamj. Marotti M., posl. odbor Kalauz A., Bartulović J., i Matković Ante tapetar.

Riješenjem Kr. Banske uprave u Splitu br. 11.021 od 17 ov. mj. prenesene su ispitne komisije za polaganje pomoćničkih i majstorskih ispita, koje su ranije bile pri bivšoj obrtnoj zadruzi građevnih i njima srodnih obrta, na udruženje zanatlija za srez Šibenik.

Pomenuta komisija radiće unapred pri udruženju zanatlija, pa se stoga upozoruju kandidati za ispite da svoje molbe upućuju pomenutom udruženju.

Lične vijesti. 24 VIII Dr. Ćosić povratio se sa svog odmora.

Gospodin sudija Ivica Bailo otputovao je ovih dana na ljetni dopust. Uslijed neke nezgode na putu morao se upravo na svoj imendan, sv. Ivana Glavosjeka, podvrći težoj operaciji na zagrebačkoj klinici. Čitavo građanstvo želi da se što prije oporavi i da se čil, svježe i zdrav u šibensku sredinu vrati. P. J. G.

U kafani Astoria svira svaku večer vrlo dobar kvintet na repertoaru su između ostalog klasični i operni komadi. — Za posjet preporuča se: Vlasnik.

Hrv. katoličko okružje u Šibeniku proslavit će pod pokroviteljstvom šibenskog biskupa Dr. Milete u nedjelju 3 septembra 1933 desetgodišnjicu svojeg osnutka.

Priprema se velika svečanost.

Stranci u našem gradu. 27 VIII stigao je autom iz Splita dr. Grga Anđelinović i održao skupštinu u Šibeniku i Zlarinu. Otputovao na večer.

29 VIII doputovali su motociklom g. Vacslav Gisa sin čehoslov. min. sa suprugom te 30-8 otputovao u Plitv. Jezera.

29 VIII doputovali su g. Boissard Adiodāc insp. fin. član franc. del. na London. konf. sa svojom suprugom u društvu g. insp. fin. Olivier H. Marie.

30 VIII sa dva velika autobusa stigla su 25 uglednih austrijskih, 2 čehoslovačka i 2 njemačka turista koji su otsjeli u Hotel Krka i sutradan prosijedili za Plitvička Jezera.

Ima nekih gostiona u centrumu grada, koje ne poznaju pravila za očuvanje noćnog mira. Redovno se dešava da svake večeri pa do sitnih satova neukusno pjevanje i mahnito deranje pijanih gostiju uznemiruje čitavi gradski predio, koji ima pravo da mu noćni mir bude obezbijeđen. Neka se već jednom i toj nekulturnoj pojavi učini kraj.

Od početka ljeta pa sve do u jesen muči se i pati od malarije staro i mlado u raznim krajevima naše države. Bez obzira na velike gubitke u radnoj snazi, koje malarija uzrokuje, traži ona često i ljudske žrtve. Malarijom oslabljeni čovjek neotporan je i lako oboli i o drugih bolesti. Mnogo se čini na suzbijanju i uništavanju malarije sa strane države, ali i svaki pojedinac dužan je zbog sebe i svojih bližnjih da radi na tome, pa se očuva ili potpuno izliječi od malarije i da je tako što prije nestane iz naše zemlje. Do toga mora doći prije ili kasnije, a pomoći će u tome nastojanju mnogo sresstvo pod imenom Chinoplasmin, koje brzo i potpuno liječi malariju. Chinoplasmin tablete. ako se redovno uzimaju za vrijeme gore navedenog opasnog doba sigurno zaštićuju od malarije. Chinoplasmin tablete se već nekoliko godina rabe u svim zemljama gdje vlada malarija i to s najboljim uspjehom. One su proizvod poznate svjetske tvornice „Bayer„

Epigrami

Krka

Kao bijeli galeb, što Jadranom lijeće:
Tvoje vole režu uzduž i poprijeko
Pjenušaste vale i do cilja stižu
Lovorovim vijencem, da pobjedu nižu.
Sve jednu za drugom. Neuvelo cvijeće
Tvoju aureolu kiti na daleko
Desetljetni život, burnog sred vidika,
Pa si nas svih ponos i najljepša dika!

Dr M. J. Dominis

Zdravi duh sved gajiš u zdravom tijelu,
Kao takav ti si na svakom posijelu,
Gdje se pravi sport sa premišljajem nijeti,
A ne da se baca lopta ili veslo,
Kô što mnogi čine. Radno tvoje geslo
„Krkom" na sve strane Jugoslavijom leti.

Rokovac

To je tvoje pravo ime za sve vijeke
I nikoje drugo. Tuškanac je tebi
Pravi brat po krvi i Biograd ne bi
Nizašto te dao, a iz svoje Meke.
Slava nek je zato vječna tvojem tvorcu:
Pelicariću, tom narodnom borcu!

Dr Špiro Šeat

Vidao si i još danas vidaš rane,
A da ni u snu ne pitaš: tko, ni šta su
Tvoji bolesnici. Spomenem li dane,
Kad je rat razaro: onda tvojem glasu
Mnogi naši ljudi daše hvalu pravu,
Jer si im od smrti izbavio . . . glavu.

Petar Štrpić i Ante Karlovac

Po zanatu vi ste baš na dlaku jedno,
Uz to darežljive i ruke i srca,
Gdje ključa i vrije najživlija krvca,
A obadva rado more nedogledno
Svojom barkom dnevno do dna zamutite.
Zato si epigram taj sad . . . podijelite!

Kamenite ograde

Oluji i buri prkosite smjelo,
Kad vječni čuvar, nikad što ne preda
Pred neprijateljem. Obraz čist i čelo
Put neba vam krili i zloći se ne da,
Već čekate s vjerom, poput starog joba
Hoće l' doći novo i još bolje doba — —

Vjekoslav Stjepan Marun

Lice ti je kao kamen opaljeno,
Ali duša mekan vosak radne pčele,
Što od cvijeta k cvijetu lijeće, kô vreteno
Neumorno, a tek da bude . . . vidjela,
Na čemu se povijest gradi,
Kuća drži i sved mladi.

Miloš Šupuk

Kad čitam ti ime: ja se sjećam druga,
Što je vazda znao dovesti u sklad:
I mudrost i glazbu, pa sred svojeg luga
Uživati, ali i drugom dat . . . slad.

Leo Šupuk

Tvoj duh kao „Ročnik" vaselenom leti,
Pa smišlja i snuje za Jugoslaviju
Sve, što kida „krizu" i radinost sveti,
A samo da narod diže se i krijepi
I provede život borbom kô san lijepi.

Liburnia

Na daleko ti si bila svuda znana,
Sa bogatstva tvoga, gdje je išarana
Najčistijim zlatom putem travka svaka,
Nanizana nižu mjesta svakojaka,
A ljudi kô dren su. Danas tvoje ime
Naslov je gostinjcu, što se kiti njime.

Sat

Kao kršno brdo nepomično stojiš
I besčutno kucaj za kucajem brojiš,
Bez obzira. A u doli i u gori
Smijeh i plač vrh zemlje bezbrižno žubori,

M. Šeat

Po starom slavenskom lijepom običaju:
Tvoj gostinjac svakog pod krov prima rado
I što treba daje. Putnici to znaju,
Pa se k tebi jati i staro i mlado.

Dr Filip Marušić

Ti si liječnik srca, što suzu svud briše,
Gdje se bolest javlja. Razumijem zato
Zapise, gdje rukom drhtavijom pišeš
I vidim, gdje nebo dar svoj sipa na to.

Kamen na putu

Ti si iznikao, kô i cvijet što niče,
Samo što tvoj oštrac šuti, a ne kliče
Ni onda, kad budak sa teretom svojim frca
Sve iskru za iskrom i runi se tvoja krvca,
Ruši dom i svijet i prijesto,
Da napraviš drugom . . . mjesto.

Matija Gal

Kao stražar bdiješ, dok se drugi voza,
Al zato u duši baštovan sved roza *)
Spokojstvo, da svoje vršio si djelo
I onda, kad drugi
Svojoj noćnoj drúgi:
Sipa laž, a svoje tromo pïta tijelo.

*) rozati = kititi, ukrašivati. — Op. autora.

Maestral

Kao što su drugi i ja sam te čeko,
Pa i dočekao. A kad došli dani,
Gdje se do dna pije i misli daleko:
Zaborav je bila hvala za san rani.

Hamilkar E. Vitaliani

Dobru stvar i knjigu ti si pomagao,
Sad je l' štampa bila nesretna il sretna,
Kuburiš svakako, a da nijesi znao:
Danas pravi pazar . . . lopta nogometna.

Jadranska Straža

Smišljaš pute, staze i ravne bogaze,
Pa da vile Jug naš dragaju i maze,
A na sreću Kralja i sve Otadžbine
I svima sve ljepši dan sa suncem sine.

Don Frane Bulić

Dnevno nađeš koji naš drevni spomenik
Iz prošlosti naših praotaca starih;
Ovjekovječio si tako i svoj lik,
Pa sad svi dom imaju tvoji neimari.

Josip Jeličić

Pun si snažne volje i što dobro niže,
Zato nek ti polet duh u plavet diže,
Gdje se rijetko stiže;
Ali kad se ide: k cilju dođeš bliže!

Ljudevit Čič

Na tebi se vidi kršni kâm i Lika,
Jer što radiš sve je kao isklesano;
Pravi si nam Soko i prosvjetna dika,
Koja radom dnevno rani bogodano.

Dr G. Roglić

Mislio sam uvijek, da je srca malo
Tamo, gdje nož reže i hita se trava
Još na ljuću ranu meće. Sad je palo
U dio mi, pa me osvjedočava
Tvoja plemenita duša, da još ima
Poezije čiste medu . . . ljekovima.

Jugo

Kao čovjek mlad, kad ljubav očekuje,
Pa u svom snatrenju mekan sag prostire,
Tako tebe Majka Zemlja dočekuje,
Kad joj lice miješ i gasiš duplire . . .

Stjepan Mimica

Nježan si u duši kao Maestral,
Srce ti je toplo kô Jadranski val,
Kad ge jugo njiše i slavujev lug,
A nada sve: svima drag i mio...drug.

Don Marko Vežić

Znam da često misliš: Zaboravio je — —
A kad tamo moj epigram baš sad poje,
Da se za nas sprema novi dom i doba,
Gdje će prijateljstvo živit . . . preko groba;
Tu ćemo u božjem miru zapisivat
Selo. Pa dok pjevam, ti češ moći . . . pivat.

R. F. MAGJER

IZ SUDNICE

Pred okružnim sudom u Šibeniku otpočeo je proces protiv 37 lica po zakonu o zaštiti države.

Optuženi su Španja Ante, težak; Markoč Tomislav, težak; Španja Petar, radnik; Ćiće Mate, težak; Mičin Stanko, zidar; Šprljan Joso, težak; Ivas Ante, težak; Ivas Jakov, težak; Petrov Alfons, težak; Markoč Dražeslav, djak ekonomsko komercijalne škole u Zagrebu; Petrov Ljubo, težak; Zore Stipe, težak; Udovičić Benjamin, težak; Šprljan Vicko, težak; Grgurev Nikola, težak; Jurićev-Tabakin Paško težak; Roca Frane, težak; Španja Cvitan, težak; Roca Dane Paško, radnik kod državne željeznice u Zagrebu; Juričev Filip, težak, svi iz Vodica, Cukrov Benedikt, djak škole narodnog zdravlja u Zagrebu i Kusar Frane, težak iz Prvić-Šepurine, Lučev Filip, iz Prvić Luke, stolar; Vukov Toma, šofer; iz Zlarina; Dodig Jozo, iz Zatona težak; Ivanda Jerolim, iz Zatona težak; Kokić Roko, iz Dubrave težak; Popović Vlade, rodom iz Zadra inače jugoslovenski državljanin; Klarić Šime, trgovački pomoćnik; Lasan Ivan, konobar; Maroti Herman, stolar, sva trojica iz Šibenika; Višnjić Šime iz Vodica, težak i Mišura Jakov iz Mandaline, ribar.

Po sadržaju optužnica kaže se, da su prvih sedam, izradili ručnu štamparíju u svrhu štampanja objava i letaka, koje su rasturali u Vodicama, Prvić-Luci i Šibeniku. Španja je optužen da je zajedno sa Ivandom pribavio Sekuliću tri komada eksploziva dinamita u svrhu da na 17 decembra 1932 g. na večer sruši stup električne centrale u Šibeniku i da tako grad ostane u tami i na taj način izazove nered, te suviše Markoč, Mičin i Ivas što su u Vodicama izvjesili crvenu zastavu. Daljc se u optužnici govori o načinu kako su pojedini optuženi prikupljali eksploziv. Oni su nabavili više revolvera, patrona, veći broj bomba i dinamita. Sve to oružje i eksplozivni materijal oni su držali sakriveno na raznim mjestima. Naročito skladište oružja i municije bilo je u Zatonu, odakle su ga preko pouzdanih ljudi prenosili i sakrivali.

Tumačeći optužnicu, kaže se da komunističko udruženje u Vodicama ima svoje početke u 1925 g., te mu je zato uspjelo da prikupi veći broj članova i da se organizuje na način koji pretstavlja opasnost za javni mir i poredak.

Kaže se, da Drezga Davor student univerziteta i Eolo Dorbić, vođe šibenskih komunista, te su u kući Ive Ćaće održali sastanak. Na tome sastanku bilo je između ostalog odlučeno da prisutni, kao pročelnici ćelija, prikupe nove članove za svoje ćelije i da se stave u vezu sa komunistima u Splitu i Zagrebu. Od tada se sprovodi komunistička organizacija u Vodicama, Zatonu, Tribunju i Šibeniku pod direktivama pokrajinskog komiteta u Šibeniku. Od tada se počinju rasturati letci komunističkog sadržaja, vješati po selima crvene komunističke zastave, raspačava se komunistička literatura, kupe se novčani prinosi za komunistička udruženja, stvara se štamparija u Vodicama radi štampanja letaka, prikuplja se oružje i eksploziv, poduzimlju teroristične akcije i spremaju nasilja protiv javnog reda i poretka u državi. U svim ovim akcijama okrivljenici su se pokazali veoma aktivni i pažljivi.

Optužnica sa svih 37 optuženih traži kaznu smrti, doživotnu robiju ili kaznu robije do 20 godina.

Rasprava proglasila se tajnom i isključila javnost. Sudska dvorana, u kojoj se je većinom nalazila rodbina optuženih, bila je ispražnjena, a ostalo je samo 6 lica, kako to zakon predvidja.

Pretsjedava savj. g. Rendić-Miočević, državni tužioc g. dr Krekić. Okrivljene brane gg. dr Smolčić, Štambuk, Jurin, Vlašić, Nikolić, Cindre, Dulibić i Malešević

SPORT

„Osvit" — „Jadran" K. Sučurac

Kao goste imamo ove nedjelje (3-IX) vrlo dobru momčad Jadrana iz K. Sučurca. Ova je momčad pobjednik pokalnih utakmica S. N. Pa, te je u finanoj borbi pobjedila „Slaven" Trogir u Sučurcu sa 4:0 a u Trogiru sa 3:1 što je dokazom da se momčad zna boriti i na stranom terenu, pa „Osvit" treba biti vrlo oprezan, jer bi ga Jadran mogao vrlo lako iznenaditi. Nadamo se, da će Osvit ipak i ovaj put osvjetliti lice športskog Šibenika, što će mu svakako i brojna publika nastojati potsrekivanjem pomoći.

Učenika I ili II raz. srednje škole prima se na stan, hranu i podučavanje za 500·- Din mjesečno. Obratiti se kuća Zorić II kat (Pazar.)

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI i SIN, Šibenik. Odgov. urednik: zamjenj. Hamilkar Vitaliani.